

Bibliografie

1. knihy / books

autor

2025 Galen, *On Demonstration: Reconstruction of a Lost Treatise from Greek and Arabic sources* (with Pauline Koetschet), Berlin/New York: De Gruyter, ISBN 9783119149891 ([online](#))

2021 *Afekty a chyby vlastní duše: jejich terapie a léčba*, Praha: Oikúmené (Czech translation of Galen's *Affections and Errors of the Soul* with Introduction and Textual Comments)

2017 Klement Alexandrijský, 'Stromata VIII' (*Liber Logicus*), introduction, Greek text, Czech translation and notes, Prague: OIKOYMENH 2017, 212 p., ISBN 9788072984725

2016 *The So-Called Eighth Stromateus by Clement of Alexandria: Early Christian Reception of Greek Scientific Methodology*, *Philosophia Antiqua* 144; Leiden/Boston: Brill, 373 p., ISBN 9789004310087

2009 Klement Alexandrijský, *Stromata V*. Introduction, Czech translation and notes, Prague: OIKOYMENH, 395 p. (in Czech)

2001 Kléméns Alexandrijský, *Pobídka Řekům (Protrepticus)*. Introduction, translation, and notes, Prague: Herrmann a synové, 221 p. (in Czech)

editor

2022 *Galen's Epistemology: Experience, Reason, and Method in Ancient Medicine*. Eds. R.J. Hankinson and M. Havrda, Cambridge: Cambridge University Press

2012 *The Seventh Book of the Stromateis: Proceedings of the Colloquium on Clement of Alexandria (Olomouc, October 21-23, 2010)*. Ed. M. Havrda, V. Hušek and J. Plátová. Supplements to *Vigiliae Christianae* 117; Leiden: Brill

2011 *Nomina divina. Colloquium Dionysiacum Pragense (Prag, den 30.-31. October 2009)*. Hg. von L. Karfíková und M. Havrda. Paradosis, Academic Press Fribourg

2. odborné články, kapitoly v knihách / journal articles, book chapters

[45] 2026 (forthcoming) "Why are Galen's Relational Syllogisms Relational?" *History and Philosophy of Logic* (published [online](#))

- [44] 2024 „Médeína volba,“ in O. Krása, F. Špinka (eds.), *Péče o duši. Sborník k jubileu Štěpána Špinky*. Praha: OIKOYMENH, 2024, 142–156
- [43] 2024 “Logic and Scientific Method,” in P. N. Singer and R. Rosen (eds.), *Oxford Handbook of Galen*, Oxford: Oxford University Press, 229–249
- [42] 2024 “The Discovery of *chreia*: Galen's Method of Teleological Demonstration and Its Aristotelian Background”, *Early Science and Medicine* 29.2: 121–149
- [41] 2023 “Fragments of Greek Epistemology in the second book of *Stromateis*”, *Adamantius* 28 (2022), 208–221
- [40] 2023 “The Order of Education and Knowledge in Clement of Alexandria,” in L. Ayres, M. Champion, and M. Crawford (eds.), *The Intellectual World of Christian Late Antiquity: Reshaping Classical Traditions*, (Cambridge: Cambridge University Press, 2023), 89–99
- [39] 2023 „Je čas akcident pohybu? K antické kontroverzi nad Aristotelovou *Fyzikou*,“ in J. Kranát, O. Navrátilová, V. Němec (eds.), *Pole plné rozmanitých bylin. Sborník k jubileu Lenky Karfíkové*, Praha: Oikúmené, 2022), 7–27
- [38] 2022 “From Problems to Demonstrations: Two Case Studies of Galen’s Method”, in R.J. Hankinson and M. Havrda (eds.), *Galen’s Epistemology: Experience, Reason, and Method in Ancient Medicine*, Cambridge: Cambridge University Press, 116–135
- [37] 2022 “Introduction,” in: R.J. Hankinson and M. Havrda (eds.), *Galen’s Epistemology: Experience, Reason, and Method in Ancient Medicine*, Cambridge: Cambridge University Press (with R.J. Hankinson), 1–12
- [36] 2021 „Aristotelská logika jako nástroj řešení problémů,“ *Reflexe* 61: 21–46
- [35] 2021 “Five Views of Definienda in Alexander’s Quaestiones 1.3 and 2.14,” *Elenchos: Journal of Studies on Ancient Thought* 42(2): 351–374
- [34] 2021 “Clement of Alexandria,” in M.J. Edwards (ed.), *The Routledge Handbook of Early Christian Philosophy* (London/New York: Routledge): 357–371
- [33] 2020 “Intellectual Independence in Christian and Medical Discourse of the 2nd and 3rd Centuries,” in L. Ayres & H.C. Ward (eds.), *The Rise of the Early Christian Intellectual in the Second Century* (Berlin: New York, De Gruyter), 81–100
- [32] 2020 “Nemesius against Galen on Soul as Mixture,” in A. Pietrobelli (ed.), *Contre Galien : critique d’une autorité médicale, de l’Antiquité au premier âge moderne* (Paris: Honoré Champion), 63–76

- [31] 2019 "Does Aristotle Distinguish Between Common and Specific Topoi in the Rhetoric?" *Eirene: Studia Graeca et Latina* 55: 179–197.
- [30] 2019 "Two Projects of Christian Ethics: Clement, *Paed.* I 1 and *Strom.* II 2, 4–6," *Vigiliae Christianae* 73: 121–137
- [29] 2018 „Duše jako forma podle Alexandra z Afrodisiady," *Reflexe* 54: 3–18.
- [28] 2017 "Body and Cosmos in Galen's Account of the Soul," *Phronesis: A Journal for Ancient Philosophy* 62: 69–89
- [27] 2016 "Clement's Exegetical Interests in *Stromateis* VIII," in *Clement's Biblical Exegesis. Proceedings of the Second Colloquium on Clement of Alexandria (Olomouc, May 29-31, 2014)*, ed. V. Černušková, V. Hušek a J. Plátová (*Vigiliae Christianae Supplements* 139; Leiden: Brill), 162–178
- [26] 2016 „Die Valentinianer," in L. Karfíková (ed.), *Gnadenlehre in Schrift und Patristik* (Freiburg: Herder), 230–246
- [25] 2016 „Irenäus von Lyon," in L. Karfíková (ed.), *Gnadenlehre in Schrift und Patristik* (Freiburg: Herder), 247–265
- [24] 2016 „Klemens von Alexandrien," in L. Karfíková (ed.), *Gnadenlehre in Schrift und Patristik* (Freiburg: Herder), 282–301
- [23] 2015 "The Purpose of Galen's Treatise *On Demonstration*," *Early Science and Medicine* 20: 265–287
- [22] 2013 "Textual Notes on *Stromata* VIII," *Mnemosyne* 66: 761–768
- [21] 2012 "Categories in *Stromata* VIII," *Elenchos* 33: 197–225
- [20] 2012 "Demonstrative Method in *Stromateis* VII," in *The Seventh Book of the Stromateis: Proceedings of the Colloquium on Clement of Alexandria (Olomouc, October 21-23, 2010)*, ed. M. Havrda, V. Hušek, and J. Plátová (*Vigiliae Christianae Supplements* 117, Leiden: Brill), 261–275
- [19] 2012 „Poznávat jako Asklépios: Zkušenost a rozum v lékařské diagnostice Galéna z Pergamu," in *Medicína mezi jedinečným a univerzálním*, ed. S. Fischerová and A. Beran (Červený Kostelec: Mervart), 97–115
- [18] 2011 "Galenus Christianus? The Doctrine of Demonstration in *Stromata* VIII and the Question of its Source," *Vigiliae Christianae* 65: 343–375

- [17] 2011 "Grace and Free Will according to Clement of Alexandria," *Journal of Early Christian Studies* 19: 21–48
- [16] 2011 „Milost jako pokračující tvoření: Irenej z Lyonu,“ in *Milost v patristice*, ed. L. Karfíková and J.A. Dus (Jihlava: Mlýn), 53–76
- [15] 2010 "Some Observations on Clement of Alexandria, *Stromata*, Book Five," *Vigiliae Christianae* 64: 1–30
- [14] 2009 „Duše a intelekt v Klementově interpretaci *via eminentiae*,“ *Aithēr* 2: 109–128
- [13] 2009 „Milost a svoboda v myšlení Klementa Alexandrijského,“ in *Milost v antické, židovské a křesťanské tradici*, ed. J.A. Dus and L. Karfíková (Jihlava: Mlýn), 153–180
- [12] 2008 „Jak správně chytat míč: Přirozenost a cíl člověka v myšlení Klementa z Alexandria,“ in *Přirozenost ve filosofii minulosti a současnosti*, ed. L. Chvátal and V. Hušek (Brno: CDK), 67–80
- [11] 2008 „Tomášova kniha,“ in *Rukopisy z Nag Hammádí 1, Kodex II/2-7*, ed. W.B. Oerter and P. Pokorný (Praha: Vyšehrad), 287–299
- [10] 2007 „Kniha Elchasai,“ in *Proroctví a apokalypsy: Novozákonní apokryfy III*, ed. J.A. Dus (Praha: Vyšehrad, 2007), 127–141
- [9] 2007 „Víra jako anticipace smyslu. K filosofii víry Klementa Alexandrijského,“ in *Miscellanea patristica. Studie ke Klementovi z Alexandrie, Mariu Victorinovi, Ambrosiastrovi a Maximu Confessorovi*, ed. V. Hušek, L. Chvátal, and J. Plátová (Brno: CDK), 7–21
- [8] 2007 "Grace in Valentinian Soteriology," *Institute for Antiquity and Christianity Occasional Papers Series*, No. 50, Claremont: IAC, 24 p.
- [7] 2004 „Antické mysterijní motivy v Naassénském traktátu,“ in *Druhý život antického mýtu*, ed. J. Nechutová (Brno: CDK), 43–57
- [6] 2004 „Valentinovské pojetí milosti,“ in *Milost podle Písma a starokřesťanských autorů*, ed. L. Karfíková and J. Mrázek (Jihlava: Mlýn), 110–135
- [5] 2003 „Aritmetické spekulace valentinovce Marka,“ in *Číslo a jeho symbolika od antiky po renesanci*, ed. L. Karfíková and Z. Šír (Brno: CDK), 53–60
- [4] 2002 „Hledání věčného tvaru: Výklad zlomku z Valentinovy homilie,“ in *Mediterranea, FS Z. Kratochvíl*, ed. M. Havrda, R. Chlup, and T. Vitek (Praha), 136–153
- [3] 2002 „Mýtus o Šimonově Heleně,“ *Religio* 2: 267–279

[2] 2001 „Evangelium podle Egyptanů,“ in *Neznámá evangelia: Novozákonní apokryfy I*, ed. P. Pokorný and J.A. Dus (Praha: Vyšehrad), 224–226

[1] 1999 „Od nicoty k nicotě barvami světa: Dějinné drama a úloha člověka v basileidovské theologii,“ *Souvislosti* 3–4/41–42: 167–177

3. recenze, recenzní studie / reviews, review articles

2026 (forthcoming) “Galen’s Treatises” (Review Article), rec. Aileen R. Das (ed.), *Galen’s Humanistic Medicine. The Essay Quod Optimus Medicus*. Tübingen: Mohr Siebeck, 2023. Ioannis Polemis / Sophia Xenophontos (edd., trans.), *Galen: On Avoiding Distress and On My Own Opinions*. Berlin and Boston: De Gruyter, 2023. Ian Johnston / Niki Papavramidou (trans.), *Galen on the Pulses. Medico-historical Analysis, Textual Tradition, Translation*. Berlin and Boston: De Gruyter, 2024. *Classical Review* (published [online](#))

2023 rec. R. Vinkesteijn, *Philosophical Perspectives on Galen of Pergamum: Four Case-Studies on Human Nature and the Relation Between Body and Soul*. Leiden/Boston: Brill 2022, *Plekos: Elektronische Zeitschrift für Rezensionen und Berichte zur Erforschung der Spätantike* 25, [on-line](#)

2023 rec. T. Matějčková, *Kdo tu mluvil o vítězství? Osm cvičení ve filosofické rezignaci*, Praha, Karolinum 2022, *Filosofický časopis* 71, 539-543, [on-line](#)

2021 rec. J. M. F. Heath, *Clement of Alexandria and the Shaping of Christian Literary Practice: Miscellany and the Transformation of Greco-Roman Writing*, *Classical Review* 71/2, 362-364

2020, rec. Aristotelés, *Kategorie*, Praha: Oikúmené, 2018, *Reflexe* 59/2020: 223–232

2020, rec. P. Bouras-Vallianatos and B. Zipser (eds.), *Brill’s Companion to the Reception of Galen*, Leiden – Boston: Brill, 2018, *Eirene: Studia Graeca et Latina* 56 (2020): 347–349

2012 rec. Andrew C. Itter, *Esoteric Teaching in the Stromateis of Clement of Alexandria* (Supplements to Vigiliae Christianae, 97; Brill 2009), *Adamantius* 18: 573–579

2011 „Corpus Hermeticum: Pohled z okraje,“ rec. R. Chlup, *Corpus Hermeticum*, Praha: Herrmann a synové, 2007, *Religio* 1: 127–130

2009 „Šedinův tanec metafor,“ rec. M. Šedina, *Bakchantky a včely*, Praha: Oikúmené, 2007), *Auriga (ZJKF)* 51: 160–163

2001 „Nad novým překladem Órigena,“ rec. Órigenés, *O Písni písni*, Praha: Herrmann a synové, 2000, přel. M.C. Putna a J. Sitár, *Souvislosti* 47.1: 198–206

4. překlady řeckých tragédií / translations of Greek tragedies (into Czech)

2024 Euripides, *Medea*, translated by P. Borkovec and M. Havrda, Národní divadlo moravskoslezské

2023 Aischylos, *Oresteia*, translated by P. Borkovec and M. Havrda (with introductions and complementary studies), Praha: Triáda

2023 Euripides, *Bacchae*, translation from the Greek for the stage translation of P. Borkovec, Praha: Národní divadlo

2002 Aischylos, *Oresteia*, translation from the Greek and notes (published at academia.edu); for the stage translation of P. Borkovec, Praha: Národní divadlo

1999 Sofoklés, *Král Oidipús*, translation from the Greek and notes, for the stage translation of P. Borkovec, Brno: Větrné mlýny

5. populární stati / popular articles (in Czech)

2023 „Eurípídés: Pentheova nejapnost,“ A2: č. 3 ([on-line](#))

2022 „Lekár, ktorý hľadal pravdu,“ *Lekárske noviny: Noviny slovenských lekárov a zdravotníckych pracovníkov*, Júl/August: 10 ([on-line](#))

2010 „Gnóze: Hledání jiného křesťanství,“ *Lidové noviny* 3.dubna, příloha Orientace

2007 „Počátky křesťanské filosofie v Alexandrii 2.-3. století,“ *Proglas* 18/2: 27–31

2004 „Poznámky k překladatelské strategii,“ *Souvislosti* 2/2004

2002 „*Oresteia* v klasických Athénách,“ stať v programu Národního divadla: Aischylos, *Oresteia*, str. 11–12

2002 „Člověk v síti: Tři příspěvky k *Orestei*,“ stať v programu Národního divadla: Aischylos, *Oresteia*, str. 13–29 (spolu s R. Chlupem)